

Flipper 760

En kung för sin tid

Flipper föddes i Sverige och började byggas på allvar i Finland. Kabin och allvädersbåten Flipper 760 var långlivad. För sin tid var hon en bjässe. Och dagens 760-ägare är trogna.

TEXT JOHAN COOKE FOTO JOHAN COOKE OCH PHILIP PEREIRA DOS REIS

Sannsagen började i mitten på 60-talet då finlandssvensken Harry Ölander grundade företaget Naboats. Harry kom i kontakt med Sigurd Isacson som bland annat tillverkade Örnjolle i en källare. Sigurd byggde även sin egen kataran kallad Flying Flipper. Idén att konstruera en Flippermotorbåt föddes i Sverige, där den första modellen, drygt fyra meter lång, började tillverkas 1968. Tillverkningen flyttades till Finland. Och företaget blev en av Nordens största plastbåttillverkare med export till Sverige, Norge, Danmark och Tyskland. År 1974 lanserades välkända Flipper 700. Bolaget ändrade bolagsnamnet till Flipper Boats.

Våren 1982 introducerades Flipper 760 som byggdes med v-botten med steg och i aktern en stegstabilisator som Sigurd Isacson konstruerade:

– Idén med stegstabilisatorn är att den vid lägre farter håller upp aktern så båten inte stegrar sig. Vid planing ligger stabilisatorn ovan vattenytan, det innebär i mindre motstånd i vattnet, säger Sigurd Isacson.

Att Flipper 760, och många andra Flippermodeller, fick en lätt planing tack vare stabilisatorn innebar att båtarna blev billigare att köra.

Allvädersbåt

– Syftet med kabinbåten 760 var att den skulle tilltala barnfamiljer och vara en allvädersbåt för det nordiska klimatet utan att behöva använda kapell vid dåligt väder. Inredningen skulle vara praktisk och välplanerad, säger Sigurd Isacson. Den stora salongen präglade Flipper 760, och blev en av de få båtar med ett rejält akterdäck, trots sin stora salong. Bottenvinkeln blev djupare än föregångarna 570, 700, och 850.

Byggteknisk laminerades Flipper 760 för hand. Flipper 760 kunde köpas i olika byggstadier, fast de flesta köparna valde en färdig båt. När 760 slutade tillverkas 1994 hade fabriken spottat ut cirka 600 exemplar.

– Flipper 760 var långlivad, och för sin tid en mycket stor båt, en kung, säger Kaj Trygg som var med i slutet av perioden då 760 byggdes.

Smärre förändringar

Skrov och design var densamma under tillverkningsperioden. Några förändringar gjordes i bottenstockarna. Under perioden gjordes enbart smärre ändringar i inredningen. Inledningsvis var det oljad teak i trädetaljerna, med tiden blev det ljusare träslag. Det har funnit flera motoralternativ, både diesel- och bensinmotorer. Som standardmotor utrustades 760 med Volvo pentas AQ 145, vilken toppade 24 knop.

– Men den motorn var för klen för 760. Motoreffekterna steg under tillverkningsåren. I början fanns Volvo Pentas AQ AD 40, en rak sexa på 130 hk. Sedan blev det motorer mellan 150 hk - 200 hk, säger Kaj Trygg.

År 1982 kostade en Flipper 760 mellan 182 000 kronor till 227 000 kronor beroende på motorval. 1994 kostade hon 588 000 kronor med en VP AD41 DP diesel.

1985 sålde Harry Ölander Flipper Boats till finska Rapala, som sedan sålde Flipper till Siltala som bygger Naticat. På 90-talet köpte Bellaboat formar och rättigheter för Flipper. Det som var gångbart vidareutvecklades, resten lades i malpåse.

Hittills har Flipper lanserats i över 30-modeller. Och så har man tagit fram ett antal prototyper som det aldrig blev någon serietillverkning av. Flipper Marin i Täby norr om Stockholm, är den största Flipperåterförsäljaren i Sverige.

Trogna sina båtar

I Skärgårdsstad, ett par mil nordöst om Stockholm, möter vi Janne Blomqvist som köpte sin Flipper 760 år 2005. Janne Blomqvist är den tredje ägaren.

– Jag slog till på 760 eftersom den är praktisk och rymlig. Det är nästan för mycket förvarningsutrymmen, säger Janne Blomqvist när vi kliver ombord.

Han berättar att det främst blir turer i Stockholmsskärgård. Som längst har han och familjen åkt till Utö. Emellanåt använder han även båten i sitt yrke som service-tekniker då han installerar digital-tv åt skärgårdsbefolkningen.

Enligt Janne är 760-ägare mycket trogna sina båtar. Istället för att köpa en ny båt, kostar man på sig att byta motor och drev för att ha kvar sin pärla.

I Jannes båt finns en av originalmotorerna; en Volvo Penta AD41 DP diesel på 200 hk. I sommar planerar han att byta drevet, en prislapp på omkring 20 000 kronor.

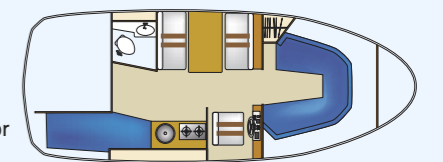
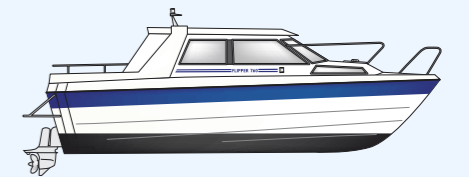
När vi kliver akteröver på skardäck berättar han att solcellen på rufftaket var ett bra tillbehör.

– Tack vare solcellen kan kylan vara på dygnet runt under båtsäsongen. Kylan drar 3 ampere, när den går igång, säger han.

En annan praktisk installation har varit vindskyddet som finns under targabågen. ➔

Flipper 760

LÄNGD: 7,60
BREDD: 2,90
DJUP: 0,80
VIKT: 2 300 kg
KOJPLATSE: 5 inklusive dinetten
VATTENTANK: 80 liter
BRÄNSLETANK: 220 liter
MOTOR: Varierar (se text)
KONSTRUKTÖR: S Isacson H.Södergren
TILLVERKARE: NA-Boats, Finland
TILLVERKNINGSÅR: 1982- 1994
ANTAL TILLVERKADE: Cirka 600
BEGAGNATPRIS: 245 000 till 398 000 kronor
KÄLLA: Flipperbat.se

☞ Och det nya kapellet över sittbrunn med ståhöjd är en mycket bra detalj tycker han. Jannes motor ger en toppfart på närmare 30 knop om båtbottnen inte är beväxt. Optimal marschfart är 21 knop, och hon börjar plana i drygt 15 knop. Jannes motor drar 1,2 per distans.

Enligt en test från Vi Båtägare, från 80-talet, kunde man konstatera att 760 gärna ville gå plant i girarna på grund av stegstabilisatorn. Det gör att propellern tappar fäste i de tvära girarna, skrev tidningen. Det håller Janne med om, i alla fall då det handlar om mycket kraftiga girar.

JANNES TRE BÄSTA TIPS

- 1** Skaffa kapell med ståhöjd i övre fästet på targabågen och ett vindskydd under targabågen.
- 2** Det är jätteviktigt att kontrollera vattenfiltret eller byt till ett certifierat sjövätskefilter.
- 3** Undersök luftfiltret ofta eftersom det sätts lätt igen på grund av att vevhusfiltret sitter nära luftfiltret. Ett igentäppt filter ökar bränsleförbrukningen markant.

Han sticker inte under stol med att hon är stötig i grov sjö.

– 760 har en för liten v-botten för att skära bra i sjön. Å andra sidan är hon stadig i normal sjögång. Vid grov sjö får jag dra ned på farten och trimma ned stäven med hjälp av trimplanen, säger Janne.

– Ett stort plus är att hon är lättmanövrerad i trånga hamnar. Jag förstår inte varför en del 760-ägare har monterat bogpropeller. Har man lite mer gas vid back går hon lika spikrakt som en backande Vaxholmsbåt, säger Janne.

Fler investeringar väntar

I Jannes "Att-göra-lista" ska han vid badbryggan flytta sitt ankarspel med 50 meter kätting från babordssidan till styrbordsidan

– Ankarflytten blir säkert en stor fördel. I och med att batterier, septiktank ligger på babordssidan har hon lite slagsida, säger Janne.

I sommar planerar han att klä om sofforna i dinetten så att sofforna får samma fina blåa tyg som kojerna i förpiken.

Runtomsikten från förarplatsen är bra, bortsett från toaurytmet som skymmer sikten längst bak på babordssidan. En sommar upptäckte Janne att hon var dålig på att plana. Han stannade båten och upptäckte att det var massa vatten i motorutrymmet.

– Det bokstavligen sprutade in vatten. Jag satt igång länsplumparna och upptäckte att gummipackningen kring röret upp till sjövätskefiltret hade brustit. Det var en otäck historia. Därefter fixade jag ett vattenfilter-system, slutar han.

Interiör

Salongen ger oceaner av utrymme

Flipper 760 salong är ljus och luftig. Men fyra vuxna sitter trångt i dinetten.

Innanför salongens skjutdörr mot akterdäck rymmer Flipper 760 oceaner av utrymme. Det råder ståhöjd i hela salongen. Tack vare sex stora rutor och en rejäl taklucka finns det gott om ljusinsläpp.

På styrbordssidan i salongen finns pentry med spis, ungsplats, ho, kylskåp, skåp och lådor. Det finns hyfsat med arbetsytor för matlagning. Sikten från förarplatsen framför pentryt är rejäl med tanke på rutorna i salongen. Förarstolen med tillhörande arm-

stöd kan fällas fram för att få mer arbetsyta intill spisen.

Instrumentpanelen framför förarplatsen är lite plottrig men får godkänt. Bakom pentryt finns döljer sig en stickkoj. Ett rymligt toaurymme finns längst bak på babordssidan vid ingången. Framför toaurytmet finns en dinette. På minussidan är att dinetten känns trång, i alla fall om fyra vuxna ska samlas där. Dinettbordet kan fällas ned mellan sofforna för att få två sovplatser. Dinettens främre soffa är vändbar och fungerar också som en passagerarsoffa.

Framför dinetten, längst med framrutan

finns det ett kartbord. I övrigt har interiören ett relativt enkelt utförande. Den vita kulören är påtaglig, begränsat med snickerier. Ett trappsteg ner från salongens mittgång finns en klassisk v-koj med som rymmer kojor för två vuxna. Direkt om babord finns en rymlig garderob.

Dieseltanken innehåller 220 liter, och vattentanken 120 liter. Batteribanken rymmer två förbrukningsbatterier på 120 Amperetimmar, och ett startbatteri på 70 Amperetimmar.

Att Janne Blomqvist arbetar professionellt med el i båtar syns i elcentralen.

– Oftast brukar elsystem i fritidsbåtar vara ett rättbo. Lyckligtvis hade den tidigare ägaren dragit alla kablar snyggt och buntat dem. Han hade till och med installerat platsrör med dragtråd för att enkelt kunna dra nya kablar utan att riva halva inredningen, säger Janne.

Janne har investerat i en toa med större skål. Han har bytt mattor, klätt om dynorna i förruffen. Han har inhandlat en ny elektrisk färskvattenpump, köpt autopilot, och ny spis och kyl för att nämna några exempel.

BILD FÖR BILD

- 1.** Förpiken består av en klassisk v-koj som rymmer kojor för två vuxna, alternativt sex sittplatser. Garderob och hyllor finns också.
- 2.** Dinetten är trång om fyra vuxna ska samlas runt bordet. Dinettbordet kan fällas ned mellan sofforna för att få två sovplatser. Flipper4.jpg
- 3.** På styrbordssidan i salongen finns pentry med spis, ungsplats, ho, kylskåp, skåp och lådor.
- 4.** Här är en egenutvecklad batteritankmätare för att hålla koll på batteribanken.
- 5.** Om babord i salongens akterdel finns ett rymligt toaurymme.
- 6.** I pentryt finns gott om lådor och stuvutrymmen. Här är lådorna smart placerade under dinettsoffan.
- 7.** Förarplatsen består av en stol med armstöd. Bra sikt med tanke på de stora rutorna

Exteriör: Solcellspanel

BILD FÖR BILD

1. En rejäl sittbrunn. Lägga märke till den förstklassiga relingen och Jannes fina "teakgolv" i limmat teakkopia.
2. På rufftaket finns en platt solcellspanel. Längre akteröver syns det egengjorda vindskyddet mellan salongstaket och targabågen.
3. Ilastning av packning sker bäst från lucköppningen på förruffen.
4. På 760 finns ett rejält skarndäck med en liten upphöjd kant.
5. Under sittbrunnsturken finns det gott om stuvutrymmen.
6. Jannes badbrygga är en fröjd för ögat men det fjärrstyrda ankarspelet med 50 meter blylina måste flyttas till styrbordssidan för att få bättre balans i båten.
7. Janne har monterat dävertar för att hänga upp en gummibåt.
8. Under sittbrunnsturken är det lätt att komma åt motorn Volvo Penta AD41 DP diesel på 200hk.

Exteriör

Går att bjuda upp

Rejält akterdäck, en väl tilltagen badbrygga och v-skrov som gör båten lätt driven. På minussidan är att det saknas bra sittplatser i sittbrunn. Med hjälp av pulpit tar man sig lätt upp på fördäck. På babordssidans fördäck finns en dränerad ankarbox. Här sker ilastning av packning bäst från lucköppningen på förruffen. Det finns ett brett skarndäck som gör att man med hjälp av grabbräcken lätt

kan ta sig från för till aktern. Skarndäcket saknar däremot mantåg. Flipper 760 är en rejäl salongsbåt med ordentliga rutor med aluminiumlister. Ovan förarkabinen finns en skjutbar sollucka. Akter om takluckan finns en platt solcellspanel som under båtsäsongen håller i gång kylan. På rufftaket ovan en skjutdörr mot akterdäcket finns antenn, gösstake och strålkastare. Det stora och rymliga akter-

till dans på akterdäcket

däcket, som kan täckas med kapell, ska bokstavligen läggas på plussidan. Här kan man bjuda upp till dans. Det finns förstås gott om plats för några vuxna att äta middag vid styrbordssoffan. Men ska fler än två personer sitta och äta i sittbrunnen vid soffan måste man ha två egna stolar ombord. På babordssidan finns ingen sittbrunnsoffa. En trevlig detalj är den löstagbara lilla runda bordet som placeras i sittbrunnen.

På sittbrunnsturken finns två luckor som följer rejäla stuvutrymmen. Motorn finns lätt åtkomlig under mittluckan på turken. På badbryggan finns gott om plats för att kunna placera ankare och tågvirke. Den rejäla badstegen går att nå från vattnet - Det finns ett elektrisk ankarspel, och dusch med sjö och färskvatten på badbryggan. På sittbrunnsgolvet har jag lagt in teakkopia, säger Janne Blomqvist.

Och så har han fixat dävertar för att hänga upp en gummibåt. Flipper 760s skrov är laminerat för hand och har bottenstockar och skottindelning. Vidare har skrovet v-botten med steg. Båtbotten är utrustad med en stegstabilisator.

Besiktningsmannen tycker

Besiktningssmannen William Bekking om Flipper 760 "Härlig båt med några småfel"

Var observant på bränsletankens avluftningsslang som ofta åldras och går sönder. Om slangen går sönder kommer det in vatten i bränsletanken, och då måste hela bränslesystemet rengöras. Det är besiktningssmannens William Bekkings första omdöme om Flipper 760.

Genom åren har han besiktigat ett tio-tal Flipper 760, och alla hade gamla, nötta avluftningsslanger:

- Avluftningsslångarna monterades fel från början och var av fel modell. När du byter avluftningsslang ska den ha en svanhals, säger William Bekking.

Som köpare bör du därtill vara observant på tätningen vid bränslepåfyllnadslocket som är av mycket dålig kvalitet. Tätningarna måste bytas, så att inte regnvatten eller fukt

kommer in den vägen, säger William Bekking.

Ett annat minus kan vara korrosionsangrepp vid rutornas aluminiumfästen. Precis som andra äldre motorbåtar är motors och drevets tillstånd det absolut viktigaste att bedöma.

- Personligen skulle jag köpa en Flipper 760 med en nyare motor. Om du som spekulant ska köpa en båt med originalmotor bör du göra ett motortest hos något varv. Annars kan det bli en obehaglig överraskning efter köpet, säger William Bekking.

I en äldre motorbåt är det a och o kontrollera akterspegeln. Bakgrunden är akterspegeln i en motorbåt i de flesta fall innehåller en träskiva, vanligen tillverkad av plywood. Med åren kan det ha blivit fukt i träskivan.

- Å andra sidan har jag aldrig under mina Flipper 760-besiktningar upptäckt fukt i modellens akterspegel, säger han.

I övrigt anser han att 760 är en härlig familjebåt som med den stora salongen passar det nordiska klimatet utmärkt.

- Båten har ett gott rykte på marknaden. Den är bra byggd även om den ger en plastig inredningskänsla. 760 håller också ett högst andrahandsvärde, kanske något övervärderat, säger William Bekking.

I fjol sålde båtmäklare en handfull Flipper 760 i prisspannet 245 000 till 398 000 kronor. Den sistnämnda var utrustad med en nyare dieselmotor från år 2003.

Om man inte köper en Flipper 760, vad köper man då?

Flipper 717

De sista åren i Flipper 760-produktionen ville varvet följa den amerikanska motorbåtsdesign-trenden. Resultatet blev bland annat den något mindre Flipper 717. Den fick ett modernare utseende och började byggas 1990. Ute präglas 717 även av en sittbrunn med en rejäl u-soffa. En liten dinette finns på styrbordsidan bakom förarstolen. Förpiken rymmer klassisk v-köj för två vuxna och toa. Stickkøj finns också. Flipper 717 gjordes i två varianter; 717 C och 717 S. Sjöegenskaperna uppges vara goda. Bland ägarnas egna positiva omdömen är 717 stabil vid stillaliggande, har en stor taklucka och många stuvutrymmen i båten. Däremot är toautrymmet trångt.

LÄNGD: 7,17

BREDD: 2,85

DJUP: 0,90

VIKT: 2450 kg

VATTENTANK: 70 liter

BRÄNSLETANK: 190 liter

MOTOR: VP V8 270 hk

KONSTRUKTÖR: S Isacson H.Södergren
TILLVERKARE: Flipper/Bella Boats Finland

TILLVERKNINGSÅR: 1990 - 1994

ANTAL TILLVERKADE: 90 ex

BEGAGNATPRIS: 365 000 - 450 000 kronor

Coronet 26 Family

Den danska familjebåten Coronet 26 Family blev ersättaren till lillasystemen Coronet 24 Family. Ute präglas Coronet 26 av höga fribord och en rymlig sittbrunn som kan täckas med kapell. Inne finns rymlig kabin och förpik. Det finns en bäddbar dinette i salongen och en dubbelkøj och stickkøj i fören. 26:an har gott rykte och ska ha bra kvalitet, något som resulterar i ett högt andrahandsvärde. Inredningen präglas av trädetaljer som mahogny, fina lister och lackade ytor. Men hon är stötig i motgång, tungplanande och har en trång matplats. Passagerare sitter lite lågt för att få god sikt ut. Efterföljaren till Coronet 26 Family blev modernare Coronet Family Sport som lanserades 1983.

LÄNGD: 7,97

BREDD: 2,82

DJUP: 0,60

VIKT: 3 000 kg

VATTENTANK: 150 liter

BRÄNSLETANK: 300 liter

MOTOR: VP 170 hk

KONSTRUKTÖR: Hans Bruun Berthelsen

TILLVERKARE: Botved Boats, Danmark

TILLVERKNINGSÅR: 1975-1977

ANTAL TILLVERKADE: 1 680 ex

BEGAGNATPRIS: 165 000 - 395 000 kronor

Foto: Båtagent

Saga 26

Om du vill ha en modernare kabinbåt än nämnda alternativbåtar är norskbyggda Saga 26 ett hett alternativ. Även om prislappen är betydligt högre än de andra båtarna får du en båt som är mycket välbyggd. Ute präglas halvplanande Saga 26 av sin klinkade bordläggning och sin lilla sittbrunn. I versionen HT finns U-soffa akteröver. Pentry och förarplats finns på styrbordsidan. I förpiken finns kojor och nedfällbart bord. Stabiliteten är god under körning. Toppfarten varierar beroende på motor. Med en AQ AD 31, 150 hk toppar hon 22 knop.

LÄNGD: 8,03

BREDD: 2,75

DJUP: 0,80

VIKT: 2 600 kg

VATTENTANK: 105 liter

BRÄNSLETANK: 200 liter

MOTOR: Varierar Yanmar 88 hk / AQ AD 31, 150 hk

KONSTRUKTÖR: Eivind Amble

TILLVERKARE: Saga Boats, Norge

TILLVERKNINGSÅR: 1992-2005

ANTAL TILLVERKADE: Ingen uppgift

BEGAGNATPRIS: 425 000 - 725 000 kronor